

HJÄRNMKRAFT # 4

2014

Medlemstidning för Hjärnskaedeförbundet Hjärnkraft

www.hjarnkraft.se

TEMA:

**Folkhögskolor
Hjämskadekurser hotade**

“Jag skäms inte för att jag har en hjärnskada. Jag är stolt att jag har orkat lära mig gå, äta, prata och delta i livet igen.”

**Matilda är
tillbaka**

Förmånliga försäkringar med unika fördelar

Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft är en del av UNIK Försäkring. Det innebär att du som medlem kan teckna trygga försäkringar för b.l.a. din bil, ditt boende och olycksfall - för dig och dina familjemedlemmar.

Här är några av våra unika fördelar.

»LSS-ärenden

Juristhjälp vid överklagan av LSS-ärenden ingår i alla våra hemförsäkringar.

»Hjälpmedel

Låg självrisk på hjälpmedel för syn- eller hörsselfel i hemförsäkringen.

»Generösa rabatter

Teckna flera försäkringar hos oss och få upp till 20% rabatt.

»Unik service

Vi har inga knappval och du får svar inom 15 sek. när du ringar.

»Anpassad bil

Försäkring av hela bilen utan premiepåslag för anpassad bil.

»Hemextra

En extra bra hemförsäkring för dig som tillhör personkretsen LSS eller SOL.

010-490 09 91

info@unikforsakring.se • www.unikforsakring.se

UNIK
FÖRSÄKRING

i samarbete med

Hjärnskadeförbundet
HJÄRNKRAFT

Förhandsinformation...

Utbildningsdag på Gotland om förvärvad hjärnskada

Tema: Konsekvenser vid förvärvad hjärnskada.

Plats: Tjelvarkyrkan i Visby

Tid: Tisdag 24 mars 2015

Avgift: 750:- (Medlemmar i Hjärnkraft 450 :-)

Mer information? Ett utförligt program kommer att läggas ut på www.hjarnkraft.se så snart det är klart. Och finnas med i nästa nummer av Hjärnkraft. Antalet deltagare är begränsat.

Välkommen!

Hjärnkrafts sommarläger 2015 för barn och deras familjer

Tid: 20 juli – 24 juli 2015

Plats: Mättinge utanför Trosa.

Familjer där ett av barnen har en förvärvad hjärnskada är välkomna till Mättinge kursgård. Föräldrarna umgås med andra i liknande situation, de erbjuds att vara med i en samtalsgrupp med kvalificerad ledare vid två tillfällen, barnen träffar andra barn från de andra familjerna.

Se referat från årets resa i Hjärnkraft nr 3-14.

Antalet deltagare är begränsat. I dagsläget anger vi inte ett pris för deltagarna, några besked från ansökta fonder har vi ännu inte fått. För att kunna följa med måste hela familjen vara/bli medlemmar i Hjärnkraft. Ett utförligare program för lägerveckan 2015 kommer att finnas i nr 1 2015.

Är du intresserad kontakta: Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft Per-Erik Nilsson, tel: 0704-413255, e-post: info@hjarnkraft.se

*Välkommen med
intresseanmälan!*

Ur innehållet

04 Ledaren

Hjärnkrafts ordförande har ordet.

05 Debatt

Två år efter Hjärnskaforum har det fortfarande inte hänt något.

06 Porträtt

Stolt över att vara tillbaka. Matilda Thuresson blev skadad i en trafikolycka. Idag är hon uppskattad föreläsare.

<<< Tema folkhögskolor >>>

09 Folkhögskola - en höjdare

Så var det för Matilda. Först gick hon på Fornby och sedan på Framnäs.

12 Folkhögskolorna

med hjärnskadeinriktning.

14 Hotade skolor

16 Rapport från ISF

om Försäkringskassans beslut om assistansersättning.

18 Förbundsstämman

Stort engagemang. Styrelsen presenteras på sid 20.

26 Landet runt

30 Julkryss 2014

Ansvarig utgivare

Meta Wiborgh

Redaktör

Kerstin Orsén

Redaktionskommitté

Meta Wiborgh
Marie-Jeanette Bergvall
Pia Delin Stadig
Wellamo Ericson

Grafisk form & layout

Kerstin Orsén

Omslagsbild

Matilda Thuresson får stående ovationer
efter sin sång vid examen.

Foto: Per Lindström, Framnäs Folkhög-
skola.

Adress

Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft
Nybohovsgränd 12, 1 tr
117 63 Stockholm

Telefon: 08-447 45 30

E-post: info@hjärnkraft.se

Hemsida: www.hjärnkraft.se

Tidningen utkommer

med 4 nummer per år.

Prenumerationspris

220 kronor per år.

Medlemsavgift:

Enskild 200 kronor/år.
Familj (på samma adress)
280 kronor/år.
Postgiro: 10 59-5

Hjärnskadefonden,
SFI-kontrollerat 90-konto
för insamling:
PG 90 05 07-5

Tryck

GL-Tryck, Kristianstad 2014.

ISSN 1651-5714

Kopiera gärna artiklar och citera ur tidningen
men ange alltid källa.

Ordföranden har ordet

Kära vänner!

Den nya styrelsen för Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft som valdes på förbundsstämman har träffats för första gången. Det blev en helg fylld av diskussioner och arbete, och det kändes mycket bra. Många fina idéer kom upp. Och jag tror att vi alla åkte därifrån fyllda av glada och ansvarfulla tankar på vad och hur vi ska arbeta under de kommande två åren.

Vi ägnade största delen av vårt möte till att se över vår verksamhetsplanering och att konkretisera de punkter som stämman beslutade att vi ska arbeta med:

- Rehabilitering. Hjärnkraft har tillsammans med RTP sökt pengar från Arvsfonden för ett större projekt.
- Konsekvenser av lättare skador. Där kan vi konstatera att det behövs bättre information både till allmänheten och också till sjukvården.
- Hjärnskadekoordinator, vårt mål är att det ska finnas i alla län.
- LSS. I denna viktiga fråga fick styrelsen mycket kritik under stämman. Vi bildar nu en ny arbetsgrupp med personer både från styrelsen och med erfarna personer utifrån.
- Förebyggande arbete. Många bra idéer kom fram.

Styrelsen har inom sig delat upp landet, så att varje läns- eller lokalförening ska kunna se att man har en kontaktperson. Vem det är kan du läsa på vår hemsida www.hjärnkraft.se. Vi oroar oss över att det läggs ner lokal/länsföreningar. Vi vill gärna kunna stödja er, så ni orkar vidare, för Hjärnkraft behövs! Medlemsaktiviteter på hemmaplan är en viktig del i livet för många av oss, och det är bara ni i lokal- och länsföreningarna som kan ordna detta. Hör av er till er kontaktperson i styrelsen om detta.

Förbundet fortsätter under hösten 2014 och 2015 sin turné med Hjärnskadekurser, som går av stapeln i områden där inte lokal- eller länsföreningarna själva har resurser att göra kurser själva.

Hör av er till oss i styrelsen, vi behöver vandra! Jag vill avsluta med ett citat som jag fick skickat till mig häromdagen: Var besvärlig. Ta plats. Höj din röst och backa inte. Vi håller varandras händer när det blir läskigt.

Ett liv som räddas skall också levas!

Meta Wiborgh
Förbundsordförande

>>> Debatt <<<

Foto: Dreamstime

Ett liv som räddas ska också levas

En bil kör upp på trottoaren och mejar ner ett barn på hemväg från skolan, ett snowboardtrick går fel i slalombacken, en äldre dam faller från pallen i köket, en ung man får ett slag i huvudet med en vodkaflaska. Livet förändras på ett ögonblick. En familj blir beroende av samhället.

Den kartläggning som Socialstyrelsen presenterade i december 2012 visade på stora brister i rehabiliteringen av personer med traumatisk hjärnskada.

Det saknas en enhetlig bild av var rehabiliteringen ges och hur ansvaret är fördelat mellan olika aktörer, vilket innebär att vare sig professionen eller patienten vet var man skall vända sig med de kvarstående hjärnskaderelaterade problemen.

Som komplement till Socialstyrelsens kartläggning genomförde Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft i samarbete med Personskadeförbundet RTP en egen kartläggning. Tillsammans ger kartläggningarna en allvarlig och skrämmande bild av en undermålig

situation och bristande kunskap:

1. Bristande underlag för styrning och prioriteringar av vården.
2. Bristande samordning – förvirring kring vem som ansvarar.
3. Kunskapsbrist.
4. Brister i delaktighet.
5. Uteblivet resultat av rehabiliteringen.
6. En grupp som redovisar ett generellt låg livskvalitet.

Nu tillskriver Hjärnkraft den nya folkhälso, sjukvårds och idrottsministern Gabriel Wikström för att få ett möte. Hjärnkraft påtalar behovet av en översyn av rehabiliteringen av personer med förvärvad hjärnskada för att garantera tillgång till adekvat kompetens oavsett boendeort.

Hjärnkraft ser behov av:

1. **Nationella riktlinjer** för omhändertagande av traumatisk hjärnskada som omfattar hela den livslånga rehabiliteringskedjan.
2. **Ett nationellt kunskapscenter**, som systematiskt samlar in och för ut nationella och internationella erfarenheter av forskning och praktisk rehabilitering. Vissa svåra komplikationer kräver ett särskilt expertomhändertagande, som bäst kan tillgodoses genom nationella kunskapscentra. Det gäller t ex beteendestörningar och svåra medvetandestörningar. Närheten är viktig för den enskilde, men ibland är komplikationen av sådan art att det multikompetenta omhändertagandet måste prioriteras.
3. **Regionala kunskapscentra** för svåra hjärnskador som knyts till universitetssjukhusen i varje region. Dessa utgör konsulter för nästa nivå – länsjukhusen – som i sin tur är konsulter för basnivån – primärvård och kommunal rehabilitering.

**Hjärnskadeförbundet Hjärnkrafts
förbundsstämma 2014 med ombud
från hela Sverige**

“Jag skäms inte för att jag har en hjärnskada. Jag är stolt att jag har orkat lära mig gå, äta, prata och delta i livet igen. Det har varit väldigt tufft och jag tycker jag har gjort ett jättebra jobb”. Det deklarerade Matilda Thuresson i Mora där hon föreläste vid Hjärnskadeutbildningen tillsammans med sin far Anders Thuresson som medhjälpare.

Foto: Johanna Thuresson.

“Jag är stolt över att vara tillbaka”

Text:
Marie-Jeanette Bergvall
Anders och Matilda Thuresson.

När Matilda Thuresson kommer in på Mora folkhögskola denna vackra höstdag är det en stark ung kvinna man ser. Hon har lite svårt med balansen, det är det enda som gör att man inser att hon varit med om någonting. Vem som styr blir uppenbart när Matilda munhuggs med sin far. Anders försöker påminna om något hon ”glömt”.

– Jag ska visst säga det, om du bara låter mig få ordet, säger Matilda med ett leende.

– Min dotter, säger Anders och visar hur stolt han är över sin kämpande dotter.

Här berättar Matilda och Anders vad som hände för fyra år sedan.

Bilföraren somnade

Matilda var 13 år när den osannolika olyckan hände mitt inne i Falun den 15 mars år 2000. En man somnade vid ratten och körde upp på trottoaren. Där gick Matilda och Marjan Farahdoukt på väg hem från skolan. De blev påkörda bakifrån.

Vid smällen fastnade Marjan i bilens front och släpades med. Hennes skador blev så svåra att hon avled dagen efter.

Matilda kastades upp, slog mot vindrutan, flög flera meter och landade på asfalten. Samma kväll flögs hon med helikopter till Akademiska i Uppsala. Matilda låg på neurointensiven (Niva) i tre veckor. Under de veckorna begravdes Marjan.

Efter tiden på Niva åkte Matilda till Falu lasarett för fortsatt vård och rehabilitering.

– Då var det inte mycket med mig, jag kunde inte sitta eller gå, prata eller äta själv. Nu har jag tränat upp alla de förmågorna och mycket annat igen. Det är väl jättebra, säger Matilda avväpnande.

Hon är stolt över det hårda arbete hon genomfört fram till idag, när hon hunnit bli 27 år.

Förarens straff

Föraren dömdes först till tre månaders fängelse vid Falu Tingsrätt. Hans advokat överklagade. I hovrätten ändrades domen sedan till hundra dagsböter.

Svårt med näring

Anders berättar att det var diskussioner med dietisten på Falu Lasarett. Föräldrarna hade fått höra från läkaren att Matilda inte fick i sig nog med näring. Näringsbristen var ett hot mot hennes överlevnad.

Matilda var mager efter tiden på Akademiska och första tiden på Falu Lasarett var kritisk. Dietisten ville att Matilda skulle äta lättprodukter och undvika fett och smör.

Föräldrarna drev igenom att Matilda skulle få näringsrik mat som hon kände igen. Pommes frites med bearnaisesås var ett exempel. Finn Crisp med smör är ett annat.

Det hjälpte Matilda att komma igång igen. Efter några veckor kom aptiten tillbaka och då var den krisen över.

Var försiktig med förutsägelser

– Man ska vara försiktig med förutsägelser om hur någon kan komma tillbaka efter en olycka, säger pappa Anders och berättar att experter som träffade Matilda året efter olyckan sa att ”Den flickan kommer aldrig att kunna läsa och skriva”.

– Sedan några år läser och skriver Matilda, det går bättre och bättre! Hon skriver regelbundet dagbok på datorn. Läser korta texter på papper. Texten ska vara stor. Vanliga böcker och tidningar fungerar inte, orden flyter ihop.

Matilda äter pommes frites med bearnaisesås. Foto: avd 34, Falu Lasarett juni 2000.

Matilda läser talböcker på iPod. Läslusten är stor och böckerna blir många!

Ridning var livet

Före olyckan var Matilda en vältränad idrotts tjej. Hästar och ridning var en stor del av livet. Matilda tog upp ridningen något år efter olyckan. På Falu ridklubb fanns en ridlärare som var utbildad på handikappridning. När ridläraren flyttade från Falun några år senare ledsnade Matilda på ridningen och rider inte regelbundet längre.

Kompisarna försvann

Efter sex månader kom Matildas tillbaka till Västra skolan i Falun. Då hade hon fått en personlig assistent. Matilda kom inte tillbaka till sin gamla klass utan fick gå om sjuan med individuell undervisning. Under Matildas skoldagar fanns inte klasskamraterna med.

Före olyckan träffade Matilda sina vänner efter skolan. En del av dem fanns på Falu Ridklubb där Matilda var nästan varje dag. Efter olyckan var det inte så längre. Då försvann kontakten med vännerna efterhand.

Man ska vara försiktig med förutsägelser om hur någon kan komma tillbaka efter en olycka, säger pappa Anders”.

Foto: Dreamstime.com

Styggåsen i Rättvik, juni 2014. Foto Merike Julkunen

>>>

– Det var extremt jobbigt att så många av mina vänner försvann, säger Matilda.

– I början förstod jag inte själv vad det var för fel på mig. Hur skulle då mina kompisar kunna förstå det. De kände inte igen mig och hade svårt att hantera mitt nya jag. Jag kan inte klandra dem. Men det var tungt.

Livet idag

Matilda bor på Slätta Centrum Gruppboende i Falun och går på daglig verksamhet tre dagar i veckan. På DV City i Falun går personer med förvärvat hjärnskada och alla har individuella scheman. Matildas schema innehåller bland annat matlagning, balansträning och dataövningar som Lexia. Måndag eftermiddag tränar Matilda på gymmet Må Bättre. På onsdagar har hon solosång på Dans- och Musikskolan i Falun. Tillsammans med sångpedagogen skriver Matilda egna låtar. Varannan vecka träffar Matilda sin psykolog på vuxenhabiliteringen.

Behöver utmaningar

– Jag är bra på att sjunga, säger Matilda.
– Jag gillar att uppträda och att hålla föredrag. Ett mål är att hålla föreläsningar eller att stå på scenen och sjunga. Ett annat mål är att få färdig boken jag håller på att skriva tillsammans med en författare. Jag är allmänt social och skulle kunna vara en samtalspartner och stödperson på sjukhus eller liknande. Jag vet inte hur stor efterfrågan är men vill dela med mig av min erfarenhet och livsglädje till andra. Mardrömmen är att inte utvecklas, när jag känner att jag har så stor potential. Jag har starka sidor. När jag tränar dem går det framåt. Att träna ger resultat!

Ge alla en chans och ge aldrig upp!!

FAKTA om

Matildas funktionshinder

Synskada Matilda ser till vänster och rakt fram med båda ögonen. Saker till höger blir "osynliga". Hon sveper med blicken för att ha koll. Synintryck kan vara svåra att tolka. Ibland orkar hjärnan inte göra en bild av de två som ögonen ser. Då stängs ena ögat av. Synsvårigheterna ökar när Matilda är trött.
Dålig rumsuppfattning Matilda kan ha svårt att avgöra hur långt bort saker är, eller var de är i förhållande till varandra.

Dålig balans Matilda går bra och har samtidigt dålig balans. Om hon går långa sträckor kan hon ont i fötterna. Synsvårigheter och dålig balans gör att Matilda har svårt att se och parera ojämnheter. Gropar, trottoarkanter, snö och halka innebär problem.

Praktiska svårigheter Vardagliga sysslor kan vara svårt. Exempel: att vika ihop kläder, att hänga dem på galgar, att bädda sängen, lägga på överkast eller att släta till en matta på golvet.

Svårt med matte Det är svårt med matematik och siffror. Det beror på ett funktionshinder som heter dyskalkyli.

Störd tidsuppfattning Det är svårt med tidsuppfattningen. Klocka med visare går rätt bra att tolka. Digitalur fungerar sämre. Matilda behöver stöd för att kunna passa tider.

Dåligt minne Vi glömde nästan... att Matilda har minnessvårigheter. Efter olyckan hade Matildas minnen försvunnit helt. Det är oklart om det hon kommer ihåg nu är egna minnen som kommit tillbaka eller om det är någon som har berättat för henne.

Matilda kan ha svårt att komma ihåg vad hon ska göra. Ibland går det bra. För att det säkert ska fungera ska det stå i hennes kalender och någon ska läsa upp det. Ibland skrivs det inte in eller blir inte läst, då händer det att Matilda missar saker och blir arg och besviken.

Hjärntrötthet och dagsform Matilda gör ibland saker där funktionshindren är i vägen. När hon utmanar dem, eller inte lyssnar på sina trötthetssignaler, kan hon bli hjärntrött. Pigga bra dagar fungerar allt bättre. Dagar med stor trötthet blir det mesta svårare. Ett exempel: Om Matilda duschar allt för sent på kvällen kan det vara extra svårt att hålla balansen.

Hjärnskadorna och Matilda Hjärnan är ett förunderligt plastiskt organ. Efter en svår hjärnskada räknar man med livslång rehabilitering. Funktionshinder som beror på hjärnskada kan inte "tränas bort". På lång sikt kan hjärnan kompensera för dem. Vilka hinder och hur mycket bättre det blir går inte att förutsäga.

Det går framåt för Matilda. Det tyder på att hennes hjärna sakta anpassar sig för att hantera funktionshindren.

Anders och Matilda Thuresson

Foton: Dreamstime.

<<< Tema folkhögskolor >>>

Folkhögskola - en höjdare

Matilda Thuresson gick på hjärnskadelinjen vid Fornby folkhögskola i Borlänge ht-04 – ht-06. Hon fortsatte på neurolinjen vid Framnäs Folkhögskola i Piteå och gick där vt-07 – vt-09. Här berättar hon om sina erfarenheter från folkhögskolorna.

Text:
Anders och Matilda
Thuresson.

Foto Merike Julkunen

Hemma i Falun 2012.

Matilda gick på Specialkurs för hjärnskadade vid Fornby folkhögskola i Borlänge höstterminen 2004 till och med höstterminen 2006. Då bodde hon hemma i Falun hos föräldrarna Anders och Birgitta. Systrarna Sigrid och Johanna bodde hemma, storebror Leonard hade flyttat.

På Fornby fanns det assistenter som hjälpte eleverna på Specialkursen. Det gjorde att den personlige assistent som Matilda haft i många år fick sluta.

Matilda åkte skoltaxi till och från Fornby

fem dagar i veckan under skolans terminer. Under Matildas tid på Fornby slutade också föreståndaren på specialkursen. Hon hade arbetat på Hjärnskadeteamet vid Falu Lasarett och var drivande när kursen byggdes upp. Föreståndaren hade breda kunskaper om hjärnskador och ett upparbetat kontaktnät. När hon slutade tappade kursen fart och det tog tid innan allt reorganiserades.

Matilda har svårt att minnas exakt vad dagarna på Fornby innehöll, nu åtta år senare. Hjärnkunskap och minnesträning fanns på schemat och det var givande.

Specialkursen hade ofta uteaktiviteter, ibland grillade de vid en uteplats nära skolan. Matilda sjöng i Folkhögskolans kör när den var i gång och var Lucia ett år. Kören repeterade i en källare. Matilda kommer med fasa ihåg en modevisning på Fornby då hon var mannekäng i alltför snäv kjol. Det var en katastrof. >>>

ANNONS

Vardagen kan vara svår... ...tillsammans hittar vi lösningar!

BOSSE- Råd, Stöd & Kunskapscenter erbjuder kvalificerat råd och stöd till dig som är över 18 år och som har en funktionsnedsättning.

För dig som har personlig assistans erbjuder vi dig och dina assistenter utbildning samt handledning utifrån dina behov. Utbildningen finansierar du genom din assistansersättning.

Besök vår hemsida eller kontakta oss så berättar vi mer. Välkommen att boka en tid!

E-post
bosse@bosse-kunskapscenter.se

Telefon
08-544 88 660

Adress
Döbelnsgatan 59, 113 52 Stockholm

www.bosse-kunskapscenter.se

Foto: Johanna Thuresson.

gymmet efter skoldagarna. Matilda tränade som mest tre dagar i veckan.

Framnäs Folkhögskola

Matilda gick på *neurolinjen* vid Framnäs Folkhögskola i Piteå under vårterminen 2007 till och med vårterminen 2009. Innan Matilda bestämde sig för att börja besökte hon skolan tillsammans med sin föräldrar.

Det var ett stort steg att flytta hemifrån, gå på Framnäs och bo på internat. Första terminen följde alltid någon av föräldrarna med vid resorna till och från skolan. Det var en lång resa: tåg till Arlanda, flyg till Kallax, taxi till Framnäs. Den som följt med fick övernatta på skolan.

Senare klarade Matilda flygresan och taxin till Framnäs med hjälp av flygplatsernas ledsagare. Föräldrarna turades då om att följa med Matilda till eller från Arlanda.

Internateleverna på neurolinjen bor i en egen korridor på Framnäs. Där har de sina rum, gemensamt vardagsrum, kök och tvättstuga. I korridoren finns konstverk och en ribbstol.

Vardagsmorgnar efter frukosten går alla tillsammans igenom vad som ska hända under dagen. Matilda läste engelska, matte, hjärnkunskap, musik, konst och svenska. Några ämnen tillsammans med andra och några enskilt. På fredagar skrev hon dagbok tillsammans med sin handledare.

Under veckorna åt eleverna lunch i Framnäs restaurang. Det var god mat. Efter lunch hade Matilda en vilostund. Måndag

Under skoltiden åt eleverna lunch i Folkhögskolans matsal. Maten där var god.

Föräldrarna Anders och Birgitta besökte Fornby för utvecklingssamtal minst en gång per termin. De kom också till öppet hus och andra evenemang.

Första terminen Matilda gick på Fornby hade hon arbetsterapi, musikterapi och sjukgymnastik på Barnhabiliteringen vid Falu lasarett. När hon fyllde 18 år flyttades kontakten till Vuxenhabiliteringen och insatserna på sjukhuset blev färre. Matilda fick remiss till en sjukgymnast på Lugnets fysiocenter i Falun. Birgitta mötte henne på

Det var extremt jobbigt att så många av mina vänner försvann”.

ANNONS

Effektiva rehabiliteringsprogram i berikad miljö

Stroke och traumatisk hjärnskada

- Tydliga förbättringar kan uppnås, även många år efter skadan
- Fysisk och logopedisk träning
- Rehabiliteringsteam specialiserade i neurorehabilitering
- Program i Sverige och Spanien
- Vi hjälper dig att ansöka om ersättning

Välkommen att kontakta oss!

neuroOPTIMA

NeuroOptima Forsk Rehab AB
Tel. 040-400 950
kundservice@neurooptima.com
www.neurooptima.com/se

eftermiddag var det städning och tvätt med handledning. Torsdagar ansvarade Matilda för middagen tillsammans med en handledare.

En gång per vecka tränade Matilda på gymmet Step In i Piteå.

Under tiden på Framnäs började Matilda föreläsa om att vara ung och hjärnskadad. Handledare på skolan förberedde tillsammans med och hjälpte Matilda vid föreläsningarna.

Ett utvecklingsprojekt på Framnäs Folkhögskola skulle presenteras vid Kommunalfullmäktige i Piteå. Som en del av det fick Matilda berätta om sina erfarenheter från neurolinjen. Hon sjöng också Lisa Nilssons *Långsamt leder också någonstans* för ledamöterna.

Matilda, Annsofie Lille och Stefan Isaksson var med i SVT:s program Eftersnack i Nordnytt den 19 mars 2009. Matilda och Annsofie berättade om sina liv som unga hjärnskadade. Stefan deltog som deras handledare.

Föräldrarna besökte Framnäs regelbundet. I slutet av varje läsår arrangerade Neurolinjen en utbildning för närstående. Anders och Birgitta var med på de flesta av dem. Hela familjen var med på utbildningen i anslutning till Matildas examen.

Personalen på Neurolinjen hade gjort ett härligt bildspel med musik om Matildas år på Framnäs. Det var gripande att höra deras kloka och vackra ord om Matilda och hennes stora framsteg.

”Det var en osäker flicka som började på Framnäs. Nu går Matilda ut som en ung vuxen kvinna från neurolinjen.”

Allra starkast var att se och höra Matilda sjunga solo med pianokomp i Framnäs aula. Hon sjöng *Vågorna* av Uno Svenningsson och fick stående ovationer efteråt.

Mardrömmen är att inte utvecklas, när jag känner att jag har så stor potential”.

Matilda sjöng *Vågorna* av Uno Svenningsson i aulan på Framnäs Folkhögskola vid sin examen 5 juni 2009. Foto Per Lindström.

ANNONS

misa

Misa Liljeholmen erbjuder arbetsinriktad verksamhet för personer som förvärvat hjärnskada i vuxen ålder. Med vårt stöd kan alla som vill delta i arbetslivet.

08 - 669 01 60
liljeholmen@misa.se

”När jag var tjuugoett år fick jag min första stroke. Det var en svår tid. Jag fick kontakt med Misa, vilket ledde till en anställning på Lärvox.”

Agnes Saube

www.misa.se

Folkhögskolorna med hjärnskadeinriktning

Det finns sex Folkhögskolor som anordnar kurser för personer med förvärvad hjärnskada. Dessa kurs-
er är en viktig del i den livslånga rehabiliteringen
för många personer med en förvärvad hjärnskada.

Gemensamt för skolorna är att man vid sidan av ämnesstudier lägger stor vikt vid vardagskunskapen. Hjärnskadekurserna erbjuder träning av olika färdigheter för att deltagarna ska kunna leva ett så självständigt liv som möjligt, kunna delta på lika villkor i samhällslivet och, om möjligt, komma tillbaka till fortsatta studier eller arbetslivet. Kurserna pågår i ett till tre år.

Det är en unik kunskap skolorna har kring långsiktig rehabilitering av personer med förvärvad hjärnskada och vad som krävs för att komma tillbaka till ett så självständigt liv som möjligt. Det tar lång tid för många att acceptera och komma till insikt om sina nya förutsättningar efter en skada. På folkhögskolorna finns tiden, kunskapen och uthålligheten.

Personal från skolorna lägger stor vikt vid att skapa ett nätverk på hemmaplan innan kursen avslutas. Man anordnar nätverksträffar ett år innan eleverna slutar med Försäkringskassan, kommunen, arbetsförmedling, rehabiliteringskontakter, boendestöd, LSS-handläggare, God man etc. för att planera livet efter folkhögskolan. Den enskildes behov blir tydliga under vistelsen på folkhögskolan och personalen släpper inte taget. Man följer upp sina elever upp till ett par år efter att kursen har avslutats.

Vissa skolor anordnar också träffar för anhöriga varje termin. Allt eftersom personen med skadan utvecklar förändras också relationen till närstående. Det blir en process för hela nätverket allt eftersom eleven utvecklas och klarar av att bli mer självständig.

Skolorna

Fornby folkhögskola

● Ligger utanför Borlänge och drivs av landstinget. Skolan startade 1877.

Antal platser: 9 Har hela landet som upptagningsområde.

Kurslängd: 1 – 3 år

Inriktning: Kognitiva funktionsnedsättningar. Fornby tar emot elever som klarar ett eget boende, då man inte har personlig assistans på skolan. Däremot finns kursassistenter och det finns alltid 2 – 4 personal under lektionstid.
Arbetsätt: Arbetar mycket med minnesträning, med bilder och dagböcker. Eleverna skriver dagbok och dokumenterar varje vecka. Reflektion, skapande aktiviteter och fysisk aktivitet är viktiga inslag i kurserna liksom att träna på att använda tekniska hjälpmedel. Man vill öppna världen utanför, för personer med förvärvad hjärnskada.

Framnäs folkhögskola

● Ligger i Öjebyn utanför Piteå och drivs av ABF och LO i Piteå och Norrbotten, Socialdemokraterna i Norrbotten samt Piteå kommun.

Antal platser: 12. Har hela landet som upptagningsområde. Kontinuerlig intagning.

Kurslängd: 1-3 år. (Ömsesidig provperiod på 6 - 8 veckor innan antagning.)

Inriktning: Neurokurserna (dagkurs och internatkurs) bedrivs i små grupper och omfattar studier 20 timmar per vecka. Ämnena är hjärnkunskap, svenska, engelska, matematik, konst, musik, fysisk aktivitet, natur och hälsa samt ADL och fritid. Internatet har personal dygnet runt.

Arbetsätt: Personalen arbetar i team. De utgår från elevens nuvarande förutsättningar, upprätthåller och bygger på tidigare kunskaper och vägleder till att nå självinsikt och självständighet. Första året är ett basår för att återta struktur och vardagsrutiner och får en chans till nystart. Andra året tillägnar eleven sig en stadig plattform, varifrån man ges möjlighet att bredda och utveckla sina kunskaper. Tredje året innebär en nyorientering med möjlighet till mer individuell inriktning samt praktik. De jobbar även med "Livet efter Framnäs" som används vid överfasning till din hemkommun.

Furuboda

● Ligger i Åhus, utanför Kristianstad och drivs av Föreningen Furuboda.

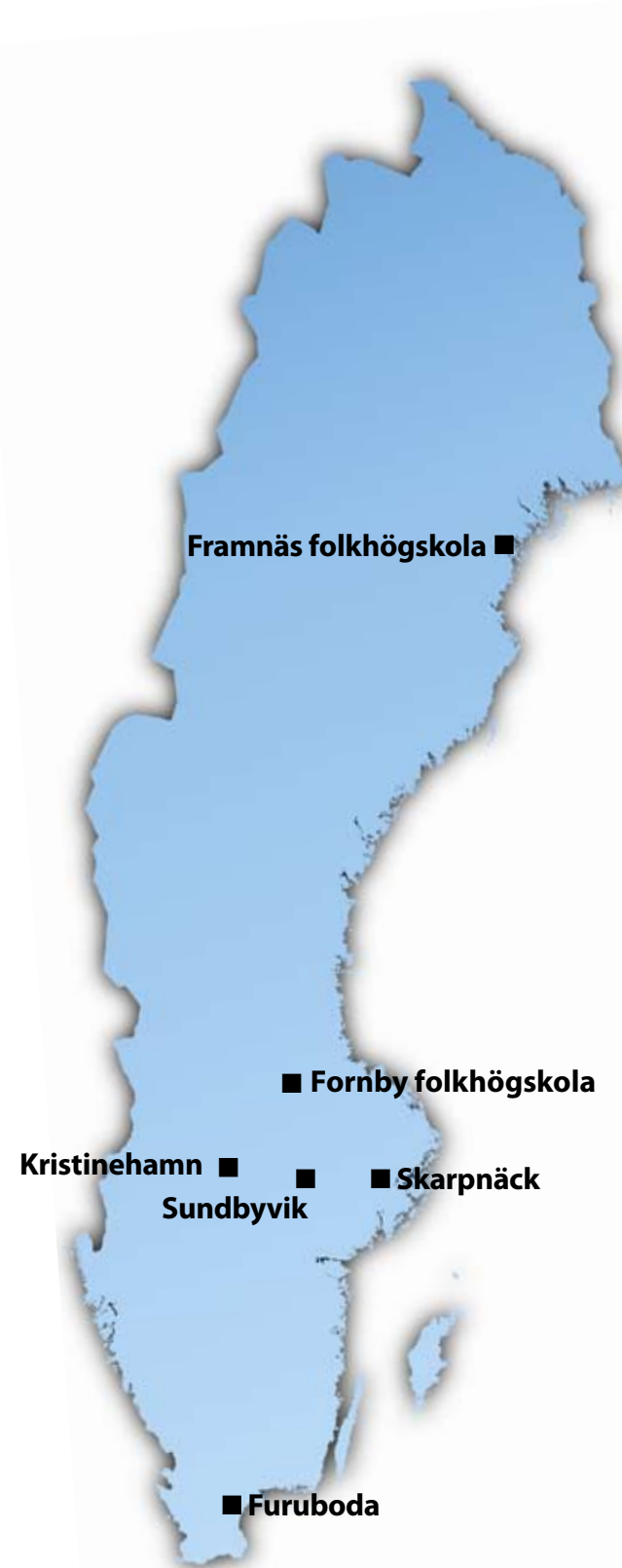
Antal platser: Inget tak. Har hela landet som upptagningsområde.

Kurslängd: 1-3 år. Har hela landet som upptagningsområde.

Inriktning: Skolan är tillgänglighetscertifierad och erbjuder stöd i undervisningen, personlig assistans (beslut från Försäkringskassan) och speciella resurser i form av behandling. T. ex sjukgymnast, logoped, arbetsterapeut och kurator.

Skolhälsovården består av sjuksköterskor och konsultläkare med specialitet i neurorehabilitering som kan erbjudas vid behov. Samtliga insatser måste ansökas om och beviljas från hemkommun eller landsting/region.

Arbetsätt: På väg...igen-kursen tar tillvara och utvecklar tidigare kunskap, samtidigt som man utvecklar ny kunskap. Målet är att finna nya strategier i vardagen som kan bidra till ökad självkänsla och ökad insikt om den förvärvade hjärnskadan. Man tränar minne, koncentration och kommunikation i både skapande och teoretiska ämnen.

Karta: Dreamstime.

Kristinehamn

● Ligger i Värmland nära Vänern. Huvudman för skolan är Region Värmland.

Antal platser: 8-10 platser. Har hela landet som upptagningsområde

Kurslängd: 1 – 3 år. 20 timmar i veckan. Möjlighet till uppstart på deltid. De första veckorna är prova-på-veckor.

Inriktning: Ökad självständighet och möjligheter att kompensera kognitiva nedsättningar. Kursen "Järngänget" har specialpedagogiskt arbetsätt som vänder sig till personer med kognitiva nedsättningar efter en förvärvad hjärnskada. Både dagkurser och internat med två tillgänglighetsanpassade rum.

Arbetsätt: Arbetet är temabaserat. Individuell målplanering upprättas kontinuerligt. Studie- och minnesstrategier, läsa, skriva, kommunicera, grundläggande datakunskap och IT, vardagsmatematik, omvärldskunskap, hemkunskap, friskvård, bild och form, hjärnkunskap, kulturaktiviteter och studiebesök. Alla får möjlighet att hitta sitt eget arbetsätt och prova olika typer av hjälpmedel.

Skarpnäck

● Ligger i Skarpnäck i sydöstra Stockholm. Huvudman är Folkuniversitetet.

Antal platser: Erbjuder dagkurser och saknar internat. Vänder sig till elever som inte behöver personlig assistans.

Kurslängd: 4 – 5 terminer.

Inriktning: för personer upp till 35 år som fått en hjärnskada i vuxen ålder, som vill finna sätt att få vardagen att fungera bättre och behöver återta gamla eller skaffa sig ny kunskap och nya färdigheter. Kursens huvudsakliga innehåll är baserat på träning av kognitiva, sociala och delvis även fysiska förmågor. Det görs genom att arbeta i olika former som grupparbeten, individuella studier, friskvård, skapande arbete samt studiebesök.

Arbetsätt: Varje morgon inleds med genomgång av dagen samt samtal om

dagen innan träna minnesförmågan. Under förmiddagarna genomförs de mer teoretiska lektionerna som kräver mest koncentration och uppmärksamhet. På eftermiddagen de mer praktiska. En halvdag i veckan ägnas åt skapande arbete och en eftermiddag i veckan till friskvård. Varje fredag sammanfattas veckan som gått. Skolan samarbetar med hjärnskadeenheter inom Stockholms läns landsting. Deltagarna är så pass självgående att de inte behöver medföljande personlig assistent.

Sundbyvik

● Ligger i Ekeby-Almvik, 9 km utanför Örebro. Huvudman är Neuroförbundets stiftelse Valjeviken.

Antal platser: 18. Saknar internat.

Vänder sig till vuxna med förvärvad hjärnskada samt kvarstående intellektuella funktionshinder.

Kurslängd: 1 – 3 år

Inriktning: att lära sig fungera socialt, individuellt och i grupp, att hitta nya vägar för nyinlärning, att hitta metoder för att hantera bristande minnesförmåga, att aktivt delta i planeringen för sin framtid, att ta ett steg på vägen tillbaka till ett meningsfullt liv.

Arbetsätt: Varje kursdeltagare har ett individuellt program utifrån sina egna särskilda behov. Skolan har temastudier för att stötta minnesträningen, det innebär att man arbetar under en längre tid med samma ämne. De olika basämnena som svenska, matematik och samhällskunskap arbetas metodiskt in i kursen under dessa temastudier. Skapande, friluftsliv och friskvård ingår också i kursen. Utvärdering och kursplanering sker löpande tillsammans med kursdeltagaren. Förutom undervisningen tillkommer regelbundna nätverksträffar. Där deltar elevens nätverk av anhöriga och personal från försäkringskassan, kommunen, landstinget med flera.

Marie-Jeanette Bergvall

marie-jeanette.bergvall@hjarnkraft.se

Folkhögskolornas hjärnskadekurser hotade

De numera sex skolor som har hjärnskadekurser håller varje år ett nätverksmöte där man diskuterar gemensamma frågor. Årets möte hölls vid Framnäs folkhögskola utanför Piteå. Huvudtemat var mindfulness som inslag i utbildningen och skolornas ekonomiska möjligheter att fortsätta med hjärnskadekurserna.

Det vankades kaffe som kokats över öppen eld.
Foto: Maria Blad.

Under en historiskt varm höstdag kom jag upp till Öjebyn utanför Piteå där Framnäs folkhögskola ligger. Fler skolor har börjat arbeta med mindfulness, som ett led i att utveckla elever med förvärvad hjärnskada. Nu fick även vi prova på tekniken.

Framnäs nya grepp är att förlägga så mycket som möjligt av undervisningen utomhus och deras mindfulnessövning likaså. Vi låg i sovsäckar på underlag och skinfällar under övningarna. Lärarna vittnade om att det är många samtal som kommer igång vid brasan, som skiljer sig från de vanliga gruppsamtalen. Att vara ute i naturen väcker andra minnen och känslor.

Vid mötena deltar Specialpedagogiska Skolmyndigheten (SPSM). De fördelar statsbidragen till folkhögskolornas verksam-

het för personer med funktionsnedsättning. Och den ekonomiska situationen är svår för folkhögskolorna. De får allt färre elever och till exempel Ädelfors har nu fått lägga ner sina långa hjärnskadekurser. Sundbyvik utanför Örebro är hotat sedan landstinget inte vill bekosta upprustning av de lokaler som skolan hyr för sin verksamhet.

Skälen till att det ser ut som det gör är många. Statsbidragen från Specialpedagogiska skolmyndigheten ger inte full kostnadsäckning för skolorna. Det beror på de riktlinjer kring prioritering som SPSM har. Detta slår hårdast mot de skolor som har mycket stödresurser.

Skolorna märker också av att kommuner och landsting dragit ner på stöder för assistans och behandlingsinsatser vid skolorna.

Sammantaget har man få sökande. Det han också handla om att många inte vågar bryta en invand situation på hemmaplan. Har man fått en assistans som fungerar kan det vara svårt att bryta upp. Samtidigt är det en kostnadsfråga. Många har kostnader för sitt boende på hemorten kvar.

Marie-Jeanette Bergvall
marie-jeanette.bergvall@hjärnkraft.se

ANNONS

Assistans efter dina önskemål

Delaktighet - Kunskap - Närhet - Förebilder

Vår assistans bygger på den kunskap och erfarenhet som vi har på Rehab Station Stockholm av att bedriva framgångsrik neurologisk rehabilitering.

Kontakta Annika Törnsten
Telefon 08-555 44 172
annika.tornsten@rehabstation.se
www.rehabstationassistans.se

Rehab
Station Assistans

Hur finansieras folkhögskolestudier?

Det finns en lång rad regler om hur folkhögskolestudier finansieras. Kontakta Centrala Studiestödsnämnden, CSN, för att få veta vad som gäller i enskilda fall.

Om du är under 20 år får du studiebidrag, därutöver kan du i vissa fall ansöka om extra tillägg och inackorderingstillägg. Om du är över 20 år kan du få studiemedel det vill säga bidrag och lån. För att få studiemedel ställs normalt krav på studieresultat och att studierna omfattar minst halvtid. Din ålder påverkar också möjligheterna att få studiemedel.

Studerar du på heltid 2014 är beloppen 2820 kronor (bidrag) och 6 184 (lån), det vill säga totalt 9 004 kronor per månad. Därutöver finns olika tillägg (läs mer på csn.se).

Om du har dyslexi eller någon annan funktionsnedsättning som försvårar dina studier, kan du i vissa fall få studiemedel för en högre studietakt än vad du faktiskt läser.

Då kan du exempelvis få studiemedel för studier på heltid även om du bara läser 75 procent av heltid.

CSN gör en individuell prövning i varje enskilt fall. För att du ska kunna få studie-

medel för en högre studietakt än den du läser, måste följande stämma in på dig:

- Du måste lägga ner mer tid än normalt på dina studier på grund av din funktionsnedsättning.
- Du har utnyttjat alla stödåtgärder som skolan erbjuder, men klarar ändå inte att studera i normal studietakt.
- Du har intyg som styrker din funktionsnedsättning.
- Om du förut kunnat studera på heltid och klarat kravet på studieresultat, är det svårare för dig att nu få studiemedel för en högre studietakt.

I vissa fall kan du få delar av eller hela ditt lån avskrivet på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning. Avskrivning innebär att du inte behöver betala tillbaka allt du lånat.

Du har inte rätt till någon form av studiehjälp samtidigt som du har hel aktivitetsersättning, om ditt uppehälle (boende och mat) helt eller delvis betalas av stat, kommun eller landsting.

Kontakta CSN om du är tveksam om vad som gäller. Läs mer på www.csn.se.

Kerstin Orsen
kerstin.orsen@hjärnkraft.se

Bild: Dreamstime.

Hjärnkraft anser

Inom Hjärnskedeförbundet Hjärnkraft är vi många som har oerhört god erfarenhet av det arbete folkhögskolorna gör för personer med förvärvad hjärnskada.

Som mor kan jag konstatera vad det betytt för min dotter Britta. Hon har haft förmånen att vara tre terminer på Furuboda Folkhögskola, som internatelev, hon har också fått utbildning på en "vanlig" folkhögskola, Sunderbyns Folkhögskola, utanför Luleå, där hon läste in gymnasiekompetens i några ämnen.

Hjärnkraft är mycket bekymrade över den situation som nu råder, när vi ser hjärnskadekurser läggas ner. Folkhögskolornas långa kurser ger unika

möjligheter att komma till insikt om hur man ska hantera sitt nya liv efter en skada. Man får lära sig att hantera det dagliga livet, sina reaktioner och relationer, samtidigt som man får möjlighet att utifrån sina egna förutsättningar, läsa in olika skolämnen.

Den kompetens som byggts upp på skolorna där man träffar eleverna varje dag i tre års tid är helt unik. Samtidigt som vi får bevis för de brister som finns inom den medicinska rehabiliteringen ser vi nu också ett hot mot den långsiktiga återhämtning och inläring som folkhögskolorna erbjuder. Det är skrämmande och precis som de andra tre förbunden i Hjärnfyrn (Afasiförbundet, Personskadeförbundet RTP och Stroke-Riksförbundet) kommer Hjärnkraft nu att kavla upp ärmarna och

försöka bidra till att öka kunskapen om det unika arbete som folkhögskolorna gör.

Vi börjar med att tillskriva gymnasie- och kunskapslyftsministern Aida Hadzialic, för vi menar att den stora kunskap som ryms inom folkhögskolorna inte får förspillas. Tvärtom finns möjligheter för personer, både med svåra och lättare hjärnskador att få en chans till en inläring och rehabilitering. Men folkhögskolorna betyder också en unik möjlighet för vuxenutbildning, för icke hjärnskadade personer, med en pedagogik som prövats i många år. Låt inte denna unika skolform försvinna.

Meta Wiborg
ordförande
Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft

Allt fler hamnar mellan stolarna

Inspektionen för Socialförsäkringen, ISF, har lämnat sin rapport om Försäkringskassans beslut om assistansersättning. De har fått regeringens uppdrag att redovisa förändringar över tid och tänkbara orsaker till dessa. ISF skulle också se vilka assistansberättigade som berörs och om andra insatser erbjudits vid avslag eller neddragningar av assistans.

Text:
Marie-Jeanette Bergvall
marie-jeanette.bergvall@hjärnkraft.se

“30–50 personer per år av dem som blir av med sin assistansersättning får varken andra LSS-insatser eller insatser via SoL året därpå”

OBS! Berätta din historia! Se vårt upprop på s 25.

Personkrets 2

År	Beviljade nyansökningar	Avslag nyansökningar	Indragningar
2003	65		
2004	69	16	2
2005	81	24	6
2006	78	15	8
2007	71	19	6
2008	56	24	9
2009	55	15	10
2010	58	7	22
2011	61	20	29

ISF:s rapport 2014:19. Assistansersättning och kommunala stöd till personer med funktionsnedsättning.

Inspektionen för Socialförsäkringen, ISF, har tittat på såväl nya ansökningar som tvåårsomprövningar. I rapporten finns en redovisning av utfallet av Försäkringskassans beslut mellan 2002 – 2013. De underlag ISF haft tillgång till är en kombination av ärendeakter från Försäkringskassan och registerdata från Försäkringskassan och Socialstyrelsen.

Resultat

ISF har undersökt ansökningar om assistansersättning, det vill säga där det grundläggande behovet överstiger 20 timmar och ersättningen utbetalas via Försäkringskassan. Under perioden har antalet nya ansökningar ökat från cirka 1 800 till knappt 2 500 mellan 2003 och 2013. Avslag på nyansökningar har ökat och från år 2008 är andelen avslag fler än andelen bifall.

60 procent av dem som fått avslag hade en LSS- eller Sol-insats året därpå hos kommunen.

Antalet indragningar på grund av att grundläggande behov bedöms ligga under 20 timmar ökar under 2008 – 2010. Sedan ligger det på samma nivå 2011-2013. Här hade knappt 75 procent en LSS-insats i kommunen året därpå, varav 70 procent hade personlig assistans. Samtidigt konstateras att 30 – 50 personer per år av dem som blir av med sin assistansersättning varken får andra LSS-insatser eller insatser via SoL året därpå.

Förklaringar

I rapporten pekas på tänkbara anledningar till utvecklingen:

- År 2009 kom en Regeringsrättsdom som fastslog hur grundläggande behov ska tolkas. (RÅ 2009 ref. 57.)
- Sedan 2006 har Försäkringskassan stegvis förtydligat hur de grundläggande behoven ska bedömas och beräknas.
- Ett nytt bedömningsinstrument började användas som innebär en mer strukturerad, enhetlig och detaljerad bedömning.
- Ett IT-baserat ärendesystem har införts.
- Försäkringskassan har infört en konsultation av försäkringsmedicinsk rådgivare för bedömning av om man tillhör personkrets 3.

Antalet beviljade timmar ökar under perioden, både när det gäller nyansökningar och omprövningar. Utredningen drar slutsatsen att de som har störst behov får assistansersättning och att de flesta som blir av med sin assistans får annat stöd.

Hjärnkrafts styrelseledamot Fredrik Färninger kommenterar

ISF:s rapport visar en tydlig trend vid nya ansökningar om personlig assistans där det i takt med att antalet ansökningar ökar, från 2008 och framåt, är vanligare med avslag än bifall.

Lika tydligt är det, under samma period, att de som redan är beviljade assistans till stor del tilldelas fler assistanstimmar. Rapporten visar också att avslag i större utsträckning motiveras med att den sökande inte bedöms tillhöra någon av personkretsarna.

Rapporten förtydligar att 60 procent av de som får avslag vid nya ansökningar hos Försäkringskassan hade fått en LSS eller SoL-insats hos sin kommun året efter. En stor brist i ISF:s rapport är dock att man inte redovisar vilken omfattning det då handlat om. Verkligheten påvisar en

rejal kvalitetsskillnad beroende på om man får sitt assistansbeslut från Försäkringskassan eller kommunen. Försäkringskassan har med tid arbetat fram bedömningsinstrument som ger en betydligt mer enhetlig och rättssäker bedömning än många av Sveriges kommuner. Dessutom finns det en betydande skillnad i kvalitetsgaranti då insatser enligt SoL tillskriver individen "skäliga levnadsvillkor" att jämföra med LSS intentioner om "goda levnadsvillkor".

Vid en närmare titt på utfallet i personkrets 2, den personkrets som många av Hjärnkrafts medlemmar med personlig assistans tillhör, ser man en oroande trend där antalet indragna assistansbeslut ökar. Det är svårt att göra en säker analys om varför det är så, men ett faktum är att Försäkrings-

kassan genom åren successivt ändrat sina bedömningskriterier gällande de grundläggande behoven. Ändringarna innebär att det vid ansökan blir svårare att nå upp till de 20 timmar per vecka i grundläggande behov som krävs för att få assistansersättning från Försäkringskassan. Det kan också förekomma svårigheter i bedömningen av de kognitiva nedsättningar vilka är vanligt förekommande vid en förvärvad hjärnskada.

Fredrik Färninger
fredrik@rullarnas.se

ANNONS

Rehabilitera dig på Valjeviken eller Humlegården!

På Neuroförbundets anläggningar Valjeviken och Humlegården har du möjligheter att under hela året komma på rehabilitering. Vi tar emot patienter från hela Sverige.

Valjeviken erbjuder:

Rehabilitering/träning

– med sjukgymnast, arbetsterapeut och kurator

Rekreation

– i en vacker, rogivande miljö, boende med hotellstandard

Diagnoskurser

– Hjärnskada, ALS, MS, MG, Parkinson, Stroke, CP, NMD, Ataxi m.fl.

Aktivitetskurser

– testa dina gränser

Humlegården erbjuder:

Rehabiliteringsprogram, neurologiska diagnoser

– med sjukgymnast, arbetsterapeut och kurator

Dagrehabilitering/träning

– inom Stockholms läns landsting finns möjligheten att välja dagrehabilitering

Puffkurser

– Lär dig mer om din diagnos, träning och rehabilitering

Telefon: 0456-151 15

Telefon: 08-598 833 00

På valjeviken.se finner du också information om utbildningar och kurser på vår folkhögskola samt vårt utbud i Mättinge, Trosa (fantastiskt läge och utmärkt för föreningsaktiviteter och samverkanskurser) och Sundbyvik, Örebro (hjärnskadekurs).

info@valjeviken.se, www.valjeviken.se / info@humlegarden.a.se, www.humlegarden.a.se

Marie-Jeanette Bergvall och Stig Nyman.

> Omröstning.
 >> Meta Wiborgh hälsar välkommen.
 >>> Flera tilläggsyrkanden tillkom under stämman.

Stort engagemang på förbundsstämman

Stort engagemang, livliga diskussioner och en uppmaning till den nya styrelsen att satsa på LSS-frågor. Ny del i förbundets vision, beslut att söka medlemskap i NTF och en krympt styrelse var några av stämmans beslut.

Den 4-5 oktober genomfördes Hjärnkrafts förbundsstämma på Quality Hotell Friends i Solna. Med sina stora runda fönster är hotellet ett landmärke precis bredvid Friends Arena. Några deltagare fick en släng av höjdskräck när de tittade ut. Området är fortfarande till stora delar en jättelik byggarbetsplats, så utsikten

var kanske inte det som samlade flest plus. Här samlades 60 personer för att under ledning av Stig Nyman, f.d. landstingsråd i Stockholm genomföra stämman.

LSS ska prioriteras

Tillsammans med rehabilitering är LSS (Lagen om stöd och service till

vissa funktionshindrade) vår viktigaste fråga. Anders Jönsson från Skåne fick igenom sitt tilläggsförslag till verksamhetsplanen.

Föreningarna ska samla in medlemmarnas erfarenheter av LSS. Det ska ligga till grund för förbundets fortsatta påverkansarbete. I de grupparbeten som avslutade stämman kompletterades detta förslag med en uppmaning till tidningen att göra ett upprop hos samtliga medlemmar. (Se sidan 25.)

Tuula Marjeta från Örebro fick också igenom sitt förslag att Hjärnkraft i sin vision ska ta med ytterligare en punkt: Hjärnkraft är en organisation

som arbetar mot diskriminering och mobbing i samhället.

Medlemskap i NTF

Stämman beslutade att förbundet ska söka medlemskap i NTF. Även om det krävdes rösträkning kom stämman fram till att det är viktigt för Hjärnkraft att bidra med sin kompetens i trafik-säkerhetsarbetet.

Många av våra medlemmar lever med konsekvenserna av en otrygg trafikmiljö och exempelvis i Västra Götaland arbetar man redan tillsammans med NTF för att öka cykelhjälm-sannvändningen.

Krympt styrelse

Stämman godkände styrelsens förslag att minska antalet ledamöter i styrelsen, från elva till nio. Med tydliga krav från stämman att leverera, framför allt i LSS frågan, kommer det att ställa krav på styrelsen att knyta till sig sakkunskap inom olika områden. Exempelvis har

avgående styrelseledamoten Christina Amundberg lovat att fortsätta stötta med sin kompetens inom just LSS.

Avgiften för familjemedlemskap höjs 2016

Medlemsavgiften höjs inte för enskilda medlemmar. Däremot kommer den att höjas för familjemedlemskap. Från 280 kronor per år till 300 kronor per år, men först från och med 2016.

Arbets terapeut i skolhälsovården

Stämman gick på förbundsstyrelsens linje och biföll förslaget att Hjärnkraft ska verka för att varje skola, såväl grundskola som gymnasium, ska ha tillgång till arbets terapeut i ett centralt elevhälsoteam/resursteam.

Stämman godkände också förbundsstyrelsens förslag att Hjärnkraft ska fortsätta verka för ett utvecklat samarbete med alla förbunden inom Hjärnfyrn, det vill säga Hjärnkraft, Afasiförbundet, Stroke-Riksförbundet

och Personskadeförbundet RTP.

Däremot är det för närvarande inte aktuellt med ett samgående.

Propositionerna gick snabbt

Styrelsens inledande propositioner rasselade igenom i snabb takt. Stadgarna för läns- och lokalföreningarna kompletterades med regler kring hur besluten ska fattas.

Reglerna för startbidrag reviderades så att de föreningar som när de läggs vilande har tillgångar överstigande 10 000, inte får något startbidrag vid en nystart. Startbidraget betalas ut med 5 000 kronor per år i två år och ligger alltså på motsvarande nivå.

Tiden att nominera kandidater till förbundsstyrelsen förlängdes till den 31 mars. Det innebär att valberedningen bara har två månader på sig att komma med ett förslag till ny styrelse inför kommande stämmor.

Marie-Jeanette Bergvall

marie-jeanette.bergvall@hjärnkraft.se

Hjärnskadeförbundet Hjärnkrafts förbundsstyrelse valdes vid förbundsstämman. Foton: Kerstin Orsén.

Presentation av den nyvalda styrelsen

Meta Wiborgh

Ordförande, sitter i AU, redaktionskommittén.
Allmänläkare distriktsläkare.
Närstående.
Arbetsområden: medicinska frågor
Övrigt: Ersättare i regeringens funktionshindernämnd.

Ann Hellströmer

Vice ordförande, sitter i AU.
Socionom.
Närstående.
Arbetsområden: anhörigfrågor, påverkansarbete, ungdomsfrågor.

Björn Boquist

Ledamot, sitter i AU.
Pensionerad VD, Närstående.
Arbetsområden: försäkrings- och arbetsmarknadsfrågor
Övrigt: ordf. i Hjärnkraft Stockholm.
Ersättare i Rådet för arbetslivsinriktad rehabilitering.

Minienkät Röster från förbundsstämman

Hjärnkraft har ställt två frågor till tre deltagare vid förbundsstämman. Frågorna var:

1. Vad har varit mest intressant under förbundsstämman?
2. Vilken är Hjärnkrafts viktigaste fråga de närmsta två åren?

Kerstin Söderberg, Västra Götalands lokalförening Göteborg med omnejd

1: Det var min första förbundsstämma så det var intressant att träffa ombud från hela landet och höra viktiga frågor belysas. Jag blev imponerad över

stämmoordföranden och arrangemanget i sin helhet. Bra organiserat! Även på denna nivå finns samma värme och öppenhet som jag upplever i VG.
2: LSS-frågan har lyfts och hur ett behov av lokalt engagemang styrs upp centralt för att få kraft i arbetet. Samarbetet och samverkan för att stärka och sprida Hjärnkrafts viktiga arbete och få igenom de förändringar som kommer medlemmar och anhöriga tillgodo.

Jan-Olof Dahlin

Ledamot.
Verksamhetsledare. Närstående.
Arbetsområden: LSS-boenden, medlemsfrågor.
Övrigt: ordf. i Hjärnkraft Västra Götaland och Borås Sjuhärad. Hjärnkrafts representant i Folkspel.

Rolf Forsén

Ledamot.
Pensionerad folkhögskolelärare, stöd-
jande.
Arbetsområden: föreningsfrågor, stad-
gar, folkhögskolor.
Övrigt: ordf. i Hjärnkraft Jönköping.

Karin Karlsson

Ledamot.
Specialpedagog, stödjande.
Arbetsområde: skolfrågor, barn- och ungdomsfrågor.
Övrigt: Ledamot i Hjärnkraft Kalmar.
Ledamot i Skolinspektionens brukarråd.

Pia Delin Stadig

Ledamot, sitter i redaktionskommittén.
Pensionerad utredare, Egen skade-
erfarenhet.
Arbetsområde: anhörigfrågor, Mänskliga rättigheter, samverkan med högskolor/universitet.
Övrigt: Ledamot i Hjärnkraft Örebro.

Fredrik Färninger

Ledamot
Sakkunnig LSS, stödjande
Arbetsområde: LSS.
Övrigt: ordförande i Hjärnkraft Värmland.

Sofie Wennberg

Ledamot
Läkarstuderande, Egen skadeerfarenhet.
Arbetsområde: lätta skador, unga, samverkan med högskolor/universitet.

Förutom förbundsstyrelsen valdes också revisorer och valberedning:

Revisorer

Gun-Britt Kristianson, Stockholm.
Nils-Allan Edman, ersättare, Kalmar.

Valberedningen

Tommy von Hellens, samankallande, Stockholm, omval
Christina Bergqvist
Ingemar Johansson
Britt Lejon
Kerstin Söderberg
Västerbotten, omval
Norrbotten, nyval
Jönköping, nyval
Västra Götaland, nyval

Leif Bergstrand, Blekinge länsförening

1: Att få vara med på min första förbundsstämma i Hjärnkraft. Bra ledarskap! Att jag lyckades få bifall på min motion rörande säker trafik och

medlemskap i NTF.

2: Utveckla kunskap om livslång rehabilitering efter hjärnskada. Hur man bygger upp en ny positiv person över tid. LSS-frågan är fortfarande viktig.

Asta Karlsson, Jönköping länsförening

1: Jag tycker att det har varit en intressant

och innehållsrik förbundsstämma överlag.

2: Rehabilitering och LSS-frågor. Det är det jag brinner för. Sedan är det inspirerande att träffa andra medlemmar i Hjärnkraft från hela landet då vi alla strävar efter samma mål.

Tillgänglighet får skolan att fungera

Date är ett material som gör det enklare att arbeta för en inkluderande skola. Eleverna deltar direkt i utvecklingsarbetet för en tillgänglig verksamhet och ett tillåtande klimat. Dessutom kan klasslärare och arbetslag arbeta med det för att integrera likabehandlingsarbetet i undervisningen.

Date står för **D**elaktighet **A**ttityder, **T**illgänglighet, **E**lever och ska ge elever kunskap om tillgänglighet, att få praktisera tillgänglighet och lära sig att agera för bättre tillgänglighet.

Specialpedagogiska Skolmyndigheten, SPSM (som erbjuder gratis rådgivning till skolan) har tillsammans med Handikappförbunden tagit fram materialet.

Det tar upp mötet mellan eleven och lärmiljön och gäller både den fysiska och psykiska miljön. Elever och lärare kan t ex ta upp frågor som vem som har ansvaret för att skolan ska bli tillgänglig.

Det handlar här om tillgänglighet ur olika aspekter, enligt tillgänglighetsmodellen, likabehandling enligt skollagen och diskrimineringslagen samt rättigheter enligt skolplikten och FNs konventioner.

Att skapa en tillgänglig skola är en del av arbetet för att nå lika villkor och tillgång till lärande och kunskapsutveckling för alla

elever. Forskning visar dessutom att tillgänglighet till gemensamma aktiviteter är den viktigaste komponenten för att barn ska känna sig delaktiga i skolan och i kamratgruppen.

Materialet består av tre komponenter: värderingsverktyg, Date-lärmaterial och distansutbildning. Det utgår från läroplanens mål och ger lektionsunderlag för de flesta ämnen och elever i årskurs 4-9. 2015 inleds arbetet med att ta fram fler Date-material för förskola och gymnasium. Läs mer på www.hso.se/DATE-Larmaterial.se. Där finns Date-lärmaterial i pdf format, att beställa gratis i tryckt form samt elevblad. DATE kompletteras på hemsidan med DATE-dejta som visar filmer, berättelser och radioinslag samt informerar kort om syftet. Filmerna är textade, syntolkade och teckentolkade.

Pia Delin Stadig
pia.delin@yahoo.se

Bidrag till folkhögskolor att utveckla lärmiljön

■ Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) har 2014 fått möjligheten att använda medel för analyser av och utveckling av folkhögskolors lärmiljöer. Den första delen i detta är att Linköpings Universitet fått i uppdrag att analysera och kartlägga folkhögskolors lärmiljöer för personer med funktionsnedsättning. Den andra delen är att SPSM ger möjlighet till folkhögskolor att söka bidrag för analys och utveckling av skolans lärmiljö. Skolan måste själv finansiera en del av projektet. Mer information om bidraget och vad som gäller för ansöka finns på SPSM:s webbplats.

Akta huvudet blir stiftelse

■ Hjärnkraft är en av grundarna till Insamlingsstiftelsen Akta huvudet. Stiftelsen har lämnat in en ansökan till Länsstyrelsen i Stockholms län för registrering. Stiftelsens ändamål är att främja antivåldsarbetet i "Akta huvudet" som verkar för att minska förekomsten och konsekvenserna av fysiskt våld. Stiftelsen kommer att stödja det pågående Arvsfondsprojektet Akta Huvudet Väst. Hjärnkraft drev under 2009 – 2013 Akta huvudet med stöd av Arvsfonden.

Landet runt: Hjärnskadedagen

Föreläsningar och lunch i Umeå

I Umeå firade vi hjärnskadedagen med en gemensam eftermiddag. Det bjöds på potatissoppa och hembakt bröd till lunch och alla hade möjlighet att bekanta sig med de andra deltagarna. Vi lyssnade på två medlemmars egna erfarenheter av förvärvat hjärnskada.

Linda Hellqvist och Sofie Wennberg.

Sofie Wennberg

Sofie Wennberg inledde med att föreläsa om sin resa och strategier som hjälpt henne till en bättre vardag och därefter lyssnade vi på Linda Hellqvist som berättade om att få en stroke som 19 åring och att leva med afasi.

VG var ute och informerade...

Hjärnkraft Västra Götaland var genom medlemmarna Lars Claesson och Ulrik Wigell var ute på dagen och informerade och delade ut material om vår förening och sålde dessutom lotter.

... liksom Göteborg

Hjärnkraft Göteborg informerade och delade ut material om vår förening vid entrén på Dalheimers Hus i Göteborg. Dock var detta på måndagen 27 oktober.

Lennart Lundén

Kalmar marknadsför Hjärnkraft

I Kalmar var föreningens medlemmar ute i ett köpcentrum utanför Kalmar och informerade om vad Hjärnskadeförbundet är och vad lokalföreningen gör för medlemmarna.

Karin Karlsson

>>> Nils-Gunnar, Birgitta och Ingemar står i Hansa City i Kalmar med broschyrer och rollups.

Debattartikeln

Stort tack till alla föreningar som ansträngt sig för att få in vår debattartikel i anslutning till Hjärnskadedagen den 26 oktober. Vi vet att man bland annat i Västra Götaland också fått in den i flera lokaltidningar.

Marie-Jeanette Bergvall

Debattartikeln finns på sidan 5.

Hjälpmedelsinformationen på www.1177.se.

Hjälpmedelsinformation samlas på nätet

På 1177 Vårdguiden finns samlad information om hjälpmedel; vilka hjälpmedel som finns, hur det går till att få hjälpmedel och var man kan vända sig för att få veta mer.

- Att allting nu är samlat på ett och samma ställe ger en bättre överblick för hjälpmedelsanvändaren. Man kan se vad som finns, vilka rättigheter man har, vad det kostar och hur man går till väga för att få ett hjälpmedel, säger Maria Ekendahl, ansvarig för utvecklingen av tjänsten i ett pressmeddelande.

Listan med hjälpmedel uppdateras fortlöpande av leverantörerna, i takt med att hjälpmedel tillkommer eller faller bort. Exempel på områden för hjälpmedel är hörsel, syn, rörelse, inkontinens och kognition. Produkterna presenteras sakligt och neutralt, utan säljande information från leverantörerna.

Produkterna som visas, hämtas från en nationell hjälpmedelsdatabas och man kan sortera sina sökningar på olika typer av hjälpmedel och på geografi, för att ta del av vilka produkter som ingår i hjälpmedelsutbudet där man bor. I de regionala tilläggen till Tema Hjälpmedel kan man få veta vilka villkor och kostnader som gäller just i den kommun eller ort där man själv bor.

Kerstin Orsén

Var finns informationen?

Du hittar hjälpmedelsinformationen på www.1177.se. Under fliken Fakta och råd finns Hjälpmedel.

>>> *Noterat!*

284

kronor. Det blir assistansersättning 2015. Det är en ökning med fyra kronor eller 1,4 procent jämfört med det belopp som gäller i år. Regeringen beslutar om nivån på förslag från Försäkringskassan.

3000 år gamla papyrusrullar berättar om hur skallskador behandlades med kalla omslag”

Läs mer på www.hjarnkraft.se under nyheter i media

ANNONS

Studier för vuxna = knäckebröd för själen!

Fornby folkhögskola ligger vackert strax utanför Borlänge i Dalarna. Studiemiljön är härlig. Vackra hus runt en gård med trädungar och med Tunaån intill.

Vår inriktning är allmänna behörighetsgivande kurser och kurser med estetisk och konstnärlig inriktning. Vi driver ett folkhälsoarbete för demokrati, samhällsengagemang, livslångt lärande och delaktighet i kultur och samhälle.

Folkhögskolan utgår från en helhetssyn på människa och lärande. Var och en får möjlighet att förverkliga sina drömmar och nå sitt allra bästa. Vi har spetskunskaper och är samtidigt breda, nyfikna och prestigelösa – vi bryr oss, på riktigt.

Kurs för dig med förvärvad hjärnskada

För dig som efter en hjärnskada behöver stöd med planering, minne, koncentration och att få socialt utbyte. Vi erbjuder bl a ämnesstudier, hjärnkunskap, minnesteknik, friskvård och skapande. Kursen är 1-3 år. Kontinuerlig antagning i mån av plats. Internatboende finns.

Information och ansökan på www.fornby.se.

FORNBY FOLKHÖGSKOLA

Box 5016, 781 05 Borlänge

0243-239550

info@fornby.se

Huvudman

LANDSTINGET DALARNA

© Cumulus | Dreamstime.com

Saknas anpassning?

Ingen med synlig funktionsnedsättning i den nya riksdagen

■ “Regeringen borde spegla befolkningen i stort och en avsevärd del av svenska folket har någon form av funktionsnedsättning. Det finns ett stort fokus på att ha en god spridning sett till kön och ålder, men i det här fallet är det helt klart ett fattigdomsbevis.” Det säger Mikael Klein, intressepolitisk chef på Handikappförbunden i tidningen Assistans.

Smarta rullstols-utvecklare prisas

■ Ingenjörerna Christian Bremer och Erik Ohlson har konstruerat en rullstolen, Walter, för människor i utvecklingsländer. Den har anpassats för områden där den infrastrukturen ofta är eftersatt och asfalterade vägar delvis saknas. Med fokus på att göra rullstolsanvändare självständiga möjliggör designen att de kan delta mer aktivt i samhället. Den 18 november belönades de båda med lilla Polhemspriset för sitt examensarbete.

Christian Bremer och Erik Ohlson har vägt in aspekter som pris, tillgång till reservdelar, tålighet, komfort, mobilitet och låg vikt.

Upprop!

Berätta om din assistans

Upplever du brister i assistansen? Eller fungerar den bra? Vad är det som gör att din assistans ger dig goda levnadsvillkor?

Rapporten på sidan 16 visar att det är ett stort antal personer som har fått sin assistans indragen. För att Hjärnkraft ska kunna arbeta på ett bra sätt med de här frågorna är det viktigt att vi kan hänvisa till autentiska fallbeskrivningar. Vår plan är att sammanställa våra medlemmars erfarenheter som underlag för fortsatt påverkansarbete.

Mejla din berättelse till info@hjarnkraft.se.

Tack på förhand för ditt bidrag!

ANNONS

Det handlar om dig!

På väg...igen

kurs för dig med förvärvad hjärnskada

Läs mer om våra kurser på

furuboda.org

FURUBODA
Folkhögskola

Landet runt: Göteborg

Till Danmark över dagen

Vi var 10 glada Hjärnkraftare från Göteborg med omnejd som åkte buss till Helsingborg för att ta färjan till ett soligt Helsingör, en riktigt mysig stad med Danskt gemyt och fina vyer. En god lunch på Madame Sprunck följdes av shopping och promenad på huvudgatan för att efter några timmar ta färjan tillbaks till Helsingborg och den väntande bussen. En mycket trevlig utflykt över dagen!

Text & foto: Lennart Lundén

ANNONS

Landet runt: Umeå

Deltagarna efter matchen utanför Fjällräven Center. Foto: Camilla Johansson.

Hjärnet på hockeyresa till Ö-vik

Nyligen åkte Hjärnet Umeå (i samarbete med Hjärnkraft Umeå) på en gemensam resa till Örnsköldsvik. Totalt var det 15 personer som samlades i Fjällräven Center för en spännande hockeymatch där Modo mötte Luleå. Efter matchen avnjöts en god middag på den närliggande restaurangen Harry's. En hälsofrämjande heldag med glädje, gemenskap och skratt.

Kursen hjälpte Mats efter hjärnblödningen

Söndag den 8 augusti 2010
small det. Hjärnblödning.

De där första veckorna i sjukhussängen i Uppsala minns inte elektriker Mats Wignell någonting av. Men han vaknade upp till en ny värld. Ett nytt liv med nya förutsättningar. Hjärnblödningen hade gett Mats en hjärnskada. Hans närminne fungerade inte längre som det brukade. Efter ett år av rehabilitering stod det klart att yrket som elektriker kunde han inte längre klara av. Vad skulle han göra nu? Vad KUNDE han göra nu?

Mats hittade kursen "Järngänget" på Kristinehamns folkhögskola. En kurs för personer som har fått en

hjärnskada och kognitiva funktionsnedsättningar. På kursen fick Mats lära sig hantera sin funktionsnedsättning.

– Kursen gav mig perspektiv på mina begränsningar men också insikt i mina möjligheter, säger han.

Idag har Mats fortsatt att vidareutbilda sig och studerar nu på Kristinehamns folkhögskola och är snart färdigutbildad fritidsledare. – Det var en käftsmäll att vakna upp på sjukhuset och upptäcka att livet var så väldigt förändrat. Det var en stund där allt var mörkt. Kursen Järngänget har förändrat mig. Och nu är jag snart tillbaka på arbetsmarknaden i en ny yrkesroll, berättar han.

Har du drabbats av en hjärnskada? Har du fått nya förutsättningar att förhålla dig till?

Hos oss på Kristinehamns folkhögskola kan du på kursen Järngänget få hjälp att hantera din funktionsnedsättning och hitta vägar för att kompensera för en kognitiv funktionsnedsättning. Vårt mål är att du efter kursen ska öka din självständighet och inte se begränsningar av din hjärnskada. Utan möjligheterna i alternativa vägar!

För mer information, kontakta Kristina Frykberg, 0550-392 70 kristina.frykberg@regionvarmland.se

www.kristinehamn.fhsk.se

Landet runt: Västra Götaland

Friskvårdskurs i Fristad i september

Klockan 13 började programmet då vi blev uppdelade i två grupper. Grupp 1 gick med Monica Bolin & lagade till mingelmat. Två goda dipsåser och dipstavar av tunnbröd. Grupp 2 gick med Jaana Isokoski och spelade mattcurling. Det var svårt.

Vid kvällsaktiviteten kom en äventyrare som berättade och visade bilder från sina äventyr. Först där hon vandrade på Island, på obekvämt mark med fin utsikt. Efteråt var det ridning i tre dar. Sista dagen fick de snorkla i en springa där de kunde se flera hundra meter ner. Nästa äventyr var hon i Afrika och vandrade upp för ett berg. Hon kom till toppen men mådde så dåligt att fyra bärare fick bära ner henne på bår.

Det var fina bilder och intressant.

Dagen efter var det full fart igen. Vi fick information om LSS av Mathias Blomberg en advokat från Igne Advokatbyrå Umeå. Sedan pratade Carina Hvalstedt från Lystra personlig assistans. Det var en intressant förmiddag.

Efter lunch blev det tipspromenad om olika bilmärken, både äldre som nyare bilar. Många visste man inte vad det var för bil. Sen blev det att testa på boule innan vi fick de rätta svaren. Efteråt berättade Jan-Olof Dahli n om när han jobbade i Indien. Vilket äventyr.

Jag passade på att prata om Fair trade som många var intresserade av.

Ser fram emot nästa Fristadskurs..

Britta Lindstedt

ANNONS

Landet runt: Fyrbodal

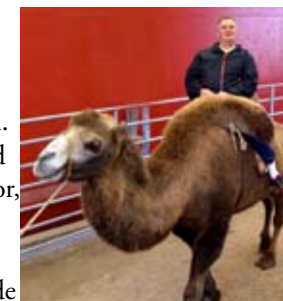
Kamelridning på Orust.

Söndag den 14 september åkte vi till Myckleby Nedergård. Vi välkomnades av ägarna, Göran Andersson och Helena Helgesson. De visade oss runt på gården med kameler, dromedarer, emuer, åsnor, alpackor och getter.

Därefter leder de in några kameler till arenan, så att vi kunde lära känna varandra. Kameler är inga "gosedjur", men det går bra att vara i deras närhet. För att lättare komma upp på kamelens rygg, går man upp på en trappavsatts med räcke att hålla sig i. Göran håller i kamelen medan man gränslar dess rygg och man sitter tryggt mellan pucklarna. När alla hade ridit färdigt åkte vi på en kärra efter en kamel.

Dagen avslutades med korvgrillning, kaffe och kaka i lä bakom huset med utsikt över åkrar och ängar.

Text: Mona Foto: Nils-Eric

Ny ombudsman på Hjärnkraft Västra Götaland!

Hej! Jag heter Kerstin Söderberg och är ny ombudsman för Hjärnkraft Västra Götaland fr.o.m. 1 november 2014. Jag har varit med i styrelsen för Hjärnkraft Göteborg sedan i våras och ser verkligen fram emot arbetet som ombudsman och att verka för Hjärnkraft. Vi ses och hörs!

Kerstin Söderberg

Lär dig mer om din hjärnskada!

Rehabilitering

På Valjeviken och Humlegården har du möjligheter att under hela året komma på rehabilitering. Vi tar emot patienter från hela Sverige.

Diagnoskurser

Både Valjeviken och Humlegården erbjuder även två veckor långa diagnoskurser för dig med förvärdad hjärnskada/stroke. På dessa kurser får du lära dig mer om din diagnos, om dina sociala rättigheter, hur du kan kompensera och arbeta med kognitiva bekymmer samt mycket annat. Du träffar också behandlingspersonal och får träning utifrån din diagnos.

Folkhögskolekurser 1-3 år.

På Valjeviken folkhögskola i Sölvesborg har vi flera kurser som är tillgängliga och anpassade för dig med hjärnskada.

I Örebro driver Valjeviken en specialkurs för dig med förvärdad hjärnskada.

www.valjeviken.se / www.humlegarden.a.se

Till minne

Inga Johansson

Vår grundare av Hjärnkrafts lokal-förening i Göteborg och tillika vår första hedersmedlem, Inga Johansson, har avlidit.

Inga lade ner mycket arbete och energi i föreningen, till exempel medverkade hon vid framtagandet av filmer om personer med förvärvade hjärnskador. Hon var en mycket drivande kraft. De sista åren var Inga sjuklig och deltog bara sporadiskt i vårt arbete. Vi saknar henne.

Karin Svensson

Landet runt: Alingsås Ljus- och ljudfest

Vi har vandrat till Edvard Griegs musik bland ljusinstallation i Alingsås. 14 Hjärnkraftare tog sig runt slingan och fördjupade sig i tankar och samtal om Morgonstämning, Bergakungen, Åses död, Solveigs sång och Anitras dans.

Text: Ingvar Hansson
Foto: Lennart Lundén

Grattis till vinsten!

Häromdagen kom ett glatt brev till förbundskansliet. I brevet berättade Bingolotto att Hjärnkraft sålt vinstlotten som gav en bil. Stort grattis!

Kerstin Orsén

ps. Du vet väl att du kan stötta Hjärnkraft samtidigt som du prenumererar på Bingolotto? Läs mer på: www.bingolotto.se/prenumeration/

Landet runt: Umeå

Bagare med traditioner

Hjärnkraft Umeå har i samarbete med ABF ordnat studiecirkel med tre träffar. Planering, erfarenhets-utbyte, receptinsamling, bak av mjuk kaka och tunnbröd. Allt bygger på skadade medlemmars intressen att samlas i bagarstuga. Cirkeln fylldes snabbt och bagarstugan i Vännäsby, Slöjdarnas hus, blev en favoritplats. Tala om bakarglädje, en härlig hälsosatsning som kommer att upprepas. En trevlig 96 årigt bakresurs gav extra handledning.

Gun Ingvarsson

Förbundskansliet håller stängt från den 23/12 och öppnar åter den 7/1. Vi på kansliet önskar alla

en riktigt god jul
och
ett gott nytt år!

Hjärnkrafts skrifter

Hjärnkraft arbetar för att öka kunskapen om förvärvad hjärnskada och de svårigheter en skada kan ge även lång tid efter att den inträffat.

Med stöd från Specialpedagogiska skolmyndigheten har Hjärnkraft tryckt material som underlättar arbetet i skolan för både lärare och elever med förvärvad hjärnskada.

Metodboken – ett pedagogiskt stöd för elever med förvärvad hjärnskada

Att se sina framsteg – ett skattningsmaterial för att utvärdera förmågor och funktioner.

Att samtala – ett informationsmaterial om de vanligaste svårigheterna efter en förvärvad hjärnskada som underlättar samtalet med kamrater och andra.

Hur är det för dig - att underlätta för elever med förvärvad hjärnskada.

Materialen är skrivna av specialpedagog Cristina Eklund.

Beställ på www.hjarnkraft.se i webbshopen. Det går också bra att ringa Wellamo 08-447 45 36 eller mejla wellamo@hjarnkraft.se

Hjärnskadeförbundet
HJÄRNKRAFT

Nästa nummer

av Hjärnkraft utkommer den 4/3. Sista dag för manus till nr 1-15 är den

22 januari.

Välkomna med manus till: kerstin@hjarnkraft.se

Flyttat?

Glöm inte att meddela oss din nya adre:

Mejla, ring eller skriv till:
info@hjarnkraft.se, 08-447 45 30
Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft
Nybohovsgränd 12, 117 63 Stockholm

ANNONS

”Det är samma liv, men andra förutsättningar”

- Deltagare Neurolinjen

Neurolinjen vid Framnäs folkhögskola erbjuder en treårig kurs för dig med förvärvad hjärnskada. Till oss kommer människor från hela Sverige för att hitta sin väg tillbaka till livet.

framnäs.
www.framnas.nu

Tel vxl: 0911-23 11 00 • Tel personalteam: 0911-23 11 25

[illegible]

Konstruktör: Lena Holmlund / Foto: fotoakuten.se

🗨 Jag heter Peter och jag har cyklat Vätternrundan. Jag är en av deltagarna på Dalagatans dagliga verksamhet.

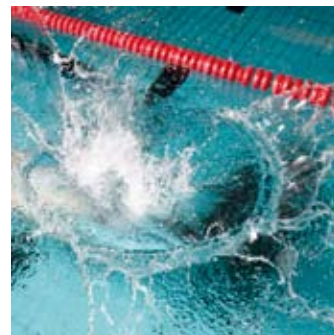
🗨 Måndag och onsdag arbetar jag i ateljén.

🗨 Tisdagar hjälper vi till och förbereder inför konferenser.

🗨 Torsdagar tillverkar vi produkter till vår butik.

🗨 Fredagar är det friskvård.

INDIVIDEN FÖRST I ALLA LÄGEN

Varje person är expert på sitt eget liv. Frösunda erbjuder en bredd av dagliga verksamheter med olika inriktningar. Dalagatans dagliga verksamhet i Stockholm vänder sig till dig med förvärvad hjärnskada.

Frösunda har lång erfarenhet inom området och har idag fem gruppbestäder och tre dagliga verksamheter för individer med förvärvad hjärnskada.

På Dalagatans dagliga verksamhet erbjuder vi allt från konst och skapande till friskvård och arbetsinriktade verksamheter. Du väljer själv vad du vill jobba med från hela vårt utbud av verksamheter. Tillsammans skräddarsyr vi innehållet för att du ska få en meningsfull och varierad arbetsvecka.

Vi har nu lediga platser på Dalagatan, kontakta oss så berättar vi mer.

Johan Beckman, verksamhetschef Dalagatan
010-130 41 04, johan.beckman@frosunda.se
frosunda.se/dalagatan

OMSORG
FÖR HÖGSTA
LIVSKVALITET.
OAVSETT.

frösunda.